

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“- БЛАГОЕВГРАД

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мария Паскалева,

Стопански факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград,
член на научно жури във връзка с провеждането на защита на дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ по научната специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“, професионално направление 3.8. Икономика, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

Основание за представяне на становището: участие в научното жури за защита на дисертационен труд съгласно Заповед № 2902/05.12.2024 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ за определяне на Научно жури.

I. Обобщени данни за кандидата

Мария Пантолеон Пападима е докторант в редовна форма на обучение катедра „Финанси и отчетност“ на Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. През 1995 г. завършва „Философия и педагогика“ в Училището по философия. Има дългогодишен професионален опит в банковата сфера. Притежава комуникационни умения, придобити при работа с административен персонал, ръководители и експерти в различни учреждения, с управители на фирми и представители на бизнеса.

II. Обща характеристика на дисертационния труд

Предложеният за рецензиране труд е с подчертано иновативен и приложен характер. Дисертационният труд на Мария Пападима има за **предмет** на изследване въздействието на разходите за образование върху икономическия растеж и условията на труд на заинтересованите страни в сектора на общественото образование в Гърция.

Представеният труд е в обем от 145 страници. Структурата като цяло е логично изградена. Дисертационният труд е структуриран и балансиран правилно - включва увод, обосноваващ актуалността и значимостта на избраната тема, три глави, заключение, приложения и списък на литературните източници.

Цитираната литература обхваща 170 заглавия. При извеждане и доказване на авторската теза в основния текст са използвани 32 таблици и 15 фигури. Използваната литература е разнообразна, достатъчна и определено фокусирана върху изследвания научен проблем. Тя е използвана уместно и коректно, което е свидетелство за етичност на кандидата и неговата добра литературна осведоменост.

Дисертационният труд е представен във вид и структура, съответстващи на изискванията и критериите за подобен вид разработки.

III. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Темата на дисертационния труд е **актуална** и касае изследването на условията на труд на учителите и другите заинтересовани страни в образователния сектор подчертава човешкия аспект на тези инвестиции, като подчертава необходимостта от политики, които не само подобряват образователната инфраструктура, но също така подкрепят благосъстоянието на преподавателите.

Съдържанието на дисертационния труд дава основание да се посочи, че е изграден съобразно разработена и изпълнена от докторанта структура, позволяваща

прилагането на последователен и логически обоснован подход. Отличава се с балансираност и съответствие с поставената цел.

Първа глава представя подробно изследване на икономическите кризи, с акцент върху тяхната концепция, основните причини и широкообхватни ефекти. Предоставя изчерпателен преглед на глобалните икономически спадове, включително публичен дълг, инфлация, валутни и финансови кризи, със специален акцент върху финансовата криза от 2007-2008 г. Този контекстуален фон помага за разбирането на нестабилната икономическа среда, в която функционира образователният сектор на Гърция.

Втора глава разглежда прякото въздействие на икономическата криза в Гърция върху финансирането на образованието и условията на труд на специалистите в областта на образованието. Той оценява как бюджетните ограничения и фискалните ограничения са оформили образователните политики, приоритетните разходи и впоследствие качеството на професионалния живот на преподавателите и административния персонал в сектора.

Трета глава анализира по-широките последици от разходите за образование върху икономическия растеж на Гърция и условията на труд в образователния сектор. Синтезира емпирични изследвания и литературни прегледи, за да представи нюансирано разбиране за това как стратегическите инвестиции в образованието корелират с икономическото представяне и стандартите за заетост в образователната област. В съответствие със съществуващата теоретична и емпирична литература, свързана с ефектите от гръцката икономическа криза върху спектъра на общественото образование и икономическия растеж на страната, както и въз основа на множество иконометрични модели, тази дисертация използва модела на Инструменталната променлива – Двуетапни най-малки квадрати (IV-2SLS) в две фази; първоначално да се изследва причинно-следственият ефект от разходите за образование, записването в училище (всички нива) и броят на учителите (всички нива) върху растежа на БВП и впоследствие да се изследва въздействието на същите инструментални независими променливи върху резултатите от условията на труд в гръцката образователна система.

В заключението са обобщени постигнатите резултати, формулирани са основните изводи и насоките за бъдещи изследвания в разглежданата предметна област. Намирам научноизследователската рамка за правилно изградена. Авторката формулира и защитава своята основна изследователска теза, като систематизира и осмисля съществуващите концепции, правилно ги интерпретира и в повечето случаи заема аргументирана позиция. Стилът на изложението е стегнат и прецизен, като текста е написан на научен език. Данните и резултатите са систематизирани графично в основния текст. Като цяло дисертационният труд се отличава с прецизност, логическа последователност, задълбоченост на изследването и стремеж да се разкрият проблемите и да се посочат подходите и методите за решаването им.

Използваният **инструментарий** е адекватен на проблематиката и е базиран на следните изследователски методи: количествен и качествен анализ; емпиричен анализ, базиран на регресионни модели.

Авторефератът със своето съдържание отразява точно и разкрива основните моменти и идеи в дисертацията. В посочения списък с публикации, които са пряко свързани с темата на дисертационния труд.

IV. Определяне и оценяване на научните приноси в дисертационния труд

Авторът на дисертационния труд формулира 8 научни и научно-приложни приноси, които смятам за оригинални и произтичащи от научната работа на кандидата и извършеното дисертационно изследване. Смятам, че извършеният литературен обзор по

темата на дисертационния труд, формулираните и тестваните методология и методика на изследване, формулираните изводи, както предложените решения за решаване на формулираните проблеми, могат да бъдат признати за научни приноси.

V. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки.

Препоръчвам на Мария Пападима да разшири публикационната си активност, като представи резултатите от дисертационния труд пред по-широка международна научна и академична общественост посредством публикуване на основните резултати в научни списания с импакт фактор и импакт ранг.

VI. Заключение

Дисертационният труд на докторант Мария Пападима отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане. Публикациите разкриват, че тя притежава добра подготовка и разкриват високите изследователски качества.

С написания дисертационен труд и публикациите към него докторант Мария Пападима покрива минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Гореизложеното ми дава основание да изразя своята положителна оценка за дисертационния труд и да предложи на уважаемите членове на Научното жури да вземат решение за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ **по научната специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“, професионално направление 3.8. Икономика, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки**

05. 01. 2025 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р М. Паскалева)

STATEMENT

by Assoc. Prof. Maria Paskaleva, PhD,
Faculty of Economics at the South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad,
member of the scientific jury related to the defense of a dissertation for the award of the
"doctor" in the scientific specialty "Finance, Money Circulation, Credit and Insurance",
professional field 3.8. Economics, field of higher education 3. Social, economic and legal
sciences

Basis for submitting the opinion: participation in the scientific jury for the defense of a dissertation work in accordance with Order No. 2902/05.12.2024 of the Rector of the South-West University "Neofit Rilski" for the appointment of a Scientific Jury.

I. Summary data about the candidate

Maria Pantoleon Papadima is a full-time PhD student in the Department of Finance and Accounting of the Faculty of Economics of the South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad. In 1995, she graduated from the School of Philosophy. She has many years of professional experience in the banking sector. She possesses communication skills while working with administrative staff, managers and experts in various institutions, with company managers and business representatives.

II. General characteristics of the dissertation work

The work proposed for review possesses an innovative and applied nature. Maria Papadima's dissertation work has as its subject the study of the impact of education spending on economic growth and the working conditions of stakeholders in the public education sector in Greece. The presented work is 145 pages long. The structure is generally logical. The dissertation work is structured and balanced correctly - it includes an introduction justifying the relevance and significance of the chosen topic, three chapters, a conclusion, appendices and a list of literary sources. The cited literature covers 170 titles. In deriving and proving the author's thesis in the main text, 32 tables and 15 figures were used. The literature used is diverse, sufficient and focused on the researched scientific problem. It was used appropriately and correctly, which is evidence of the candidate's ethics and his good literary awareness. The dissertation is presented in a form and structure that meets the requirements and criteria for this type of work.

III. Assessment of the form and content of the dissertation

The topic of the dissertation is relevant and concerns the study of the working conditions of teachers and other stakeholders in the education sector, emphasizing the human aspect of these investments, emphasizing the need for policies that not only improve the educational infrastructure, but also support the well-being of teachers. The content of the dissertation gives reason to indicate that it is built according to a structure developed and implemented by the doctoral student, allowing the application of a consistent and logically justified approach. It is distinguished by balance and compliance with the set goal.

First chapter lays the groundwork by offering a detailed exploration of economic crises, with an emphasis on their conception, underlying causes, and wide-ranging effects. It provides a comprehensive overview of global economic downturns, including public debt, inflation, currency, and financial crises, with a special focus on the 2007-2008 financial crisis. This contextual backdrop helps in understanding the volatile economic environment within which Greece's education sector operates.

The second chapter examines the direct impact of Greece's economic crises on education funding and the working conditions of educational professionals. It assesses how budgetary constraints and fiscal austerity have shaped educational policies, spending priorities, and subsequently, the quality of work life for educators and administrative staff within the sector.

Third chapter this chapter analyzes the broader implications of education spending on Greece's economic growth and the labour conditions in the education sector. It synthesizes empirical research and literature reviews to present a nuanced understanding of how strategic investments in education

correlate with economic performance and employment standards within the educational domain. In line with the existing theoretical and empirical literature related to the effects of the Greek economic crisis to the public education spectrum and the economic growth of the country, as well as on the basis of numerous econometrical patterns, this dissertation employs the model of Instrumental Variable – Two-staged Least Squares (IV-2SLS) in two phases; initially to examine the causal effect of education spending, school enrollment (all levels) and No. of teachers (all levels) on the GDP growth and subsequently to investigate the impact of the same instrumental independent variables on the working conditions scores in the Greek education system.

The conclusion summarizes the results, formulates the main conclusions and directions for future research in the subject area under consideration. I find the research framework to be properly constructed. The author formulates and defends her main research thesis by systematizing and making sense of existing concepts, correctly interpreting them and in most cases taking an argumentative position. The style of the presentation is concise and precise, with the text written in scientific language. The data and results are systematized graphically in the main text. Overall, the dissertation thesis is distinguished by precision, logical consistency, thoroughness of the research and an effort to reveal the problems and indicate the approaches and methods for solving them.

The applied methodology is adequate to the problem and based on the following research methods: quantitative and qualitative analysis; empirical analysis based on regression models. The abstract with its content accurately reflects and reveals the main moments and ideas in the dissertation. In the specified list of publications that are directly related to the topic of the dissertation thesis.

IV. Determination and evaluation of scientific contributions in the PhD thesis

The author of the dissertation work formulates 8 scientific and applied scientific contributions, which I consider to be original and arising from the scientific work of the candidate. I believe that the literature review carried out on the topic of the dissertation work, the formulated and tested methodology and research methodology, the formulated conclusions, as well as the proposed solutions to the formulated problems, can be recognized as scientific contributions.

V. Critical remarks and recommendations

I have no critical remarks.

I recommend that Maria Papadima expand her publication activity by presenting the results of the dissertation work to the international scientific and academic community by publishing the main results in scientific journals with an impact factor and impact rank.

VI. Conclusion

The dissertation of PhD student Maria Papadima is according to the requirements of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADSRB) and the Regulations for its implementation. The publications reveal that she has good preparation and high research qualities. With the written dissertation and the publications to it, PhD student Maria Papadima meets the minimum national requirements for acquiring the educational and scientific degree "doctor". The above gives me reason to express my positive assessment of the dissertation and to propose to the esteemed members of the Scientific Jury to decide to award the educational and scientific degree "PhD" in the scientific specialty "Finance, monetary circulation, credit and insurance", professional direction 3.8. Economics, field of higher education 3. Social, economic and legal sciences.

05.01.2025.

Signed by:

(Assoc. Prof. Mariya Paskaleva, PhD)

